

KOSOVSKI PENZIJSKI ŠTEDNI FOND OPERACIJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Na dan i za godinu koja je završena 31 decembra 2019

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
IZVEŠTAJ O FINANSIJSKOM STANJU	3
IZVEŠTAJ O SVEOBUVATNOM DOBITKU	4
IZVEŠTAJ O PROMENAMA U NETO SREDSTVA KOJA PRIPADAJU OPERACIJAMA KPŠF	5
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	6
NAPOMENE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7-26

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton L.L.C.
Rexhep Mala 18
10000 Prishtine
Kosovo

T +381 38 247 771
T +381 38 247 801
F +381 38 247 802

Upravnom Odboru Kosovskog Penzijskog Štednog Fonda

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Kosovskog Penzijskog Štednog Fonda - Operacije ("KPŠF"), koji obuhvataju izveštaj o finansijskoj poziciji na dan 31 decembra 2019 godine i izveštaj o sveobuhvatnom dobitku, izveštaj o promenama u neto sredstva koja pripadaju operacijama KPŠF i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se tada završava, kao i sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjenja.

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsko stanje Kosovskog Penzijskog Štednog Fonda – Operacije na dan 31 decembra 2019, i rezultate njegovog poslovanja i novčanog toka za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Sprovedli smo reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti prema tim standardima dalje su opisane u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo u odnosu na Fond u skladu sa Kodeksom etičkog ponašanja za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i etičkim zahtevima koji su relevantni za reviziju finansijskih izveštaja u Kosovu i smo ispunili i druge zahteve profesionalne etike u skladu sa pomenutim zahtevima i IESBA Kodeksom. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i primereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornosti rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje finansijskim izveštajima

Menadžment je odgovoran za pripremu i ferprezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja, i za takve interne kontrole koje menadžment utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed prevare ili grešaka.

U pripremi finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti KPŠF da nastavi da radi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, otkrivajući, ako je primenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati KPŠF ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja KPŠF.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su steći razumno uverenje o tome jesu li finansijski izveštaji, kao celina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uverenje je viši nivo uverenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izveštaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola KPŠF;
- oceñjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo;
- zaključujemo o primerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost KPŠF da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvesnost, od nas se zahteva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izveštaju na povezane objave u finansijskim izveštajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izveštaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da KPŠF prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izveštaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su odgovorni za upravljanje Kosovskog Penzijskog Štednog Fonda - Operacije, između ostalog, planiranje u obima revizije i značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Grant Thornton LLC

Prishtina,
10 aprila 2020

Suzana Stavrik
Pravni revizor

GRANT THORNTON
L.L.C.
KOSOVO

	Napomene	Na dan 31 decembar 2019	Na dan 31 decembar 2018
		EUR	EUR
Imovina			
Obrtna sredstva			
Gotovina u rukama i bankama	4	143,678	688,467
Depoziti	5	5,268,026	4,602,762
Dospeli računi	6	614,998	483,036
Pretplaćeni troškovi		21,556	13,173
		6,048,258	5,787,438
Neobrtna sredstva			
Nekretnina, postrojenja i opreme	7	702,473	636,264
Imovina s pravom korišćenja	8	139,376	-
Nematerijalna sredstva	9	54,900	61,497
		896,749	697,761
Ukupna imovina		6,945,007	6,485,199
Obaveze			
Tekuće obaveze			
Plativi računi i akruali	10	984,586	868,207
Obaveze iznajmljivanja	8	46,256	-
		1,030,842	868,207
Dugoročne obaveze			
Obaveze iznajmljivanja	8	101,765	-
		101,765	868,207
Neto sredstva KPŠF-Operacija		5,812,400	5,616,992

Odobreno za objavljivanje od Upravnog odbora i rukovodstva KPŠF i potpisano u njihovo ime dana 31 marta 2020.

G-din. Ruzhdi Morina
Predsedavajući Upravnog odbora

G-din. Vërshim Hatipi
Zamenik direktora - Finansije I Investicije i Rizik | TI

G-din. Adrian Zalli
Izvršni direktor

Prateće napomene od 1 do 18 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2019	Za godinu završenu 31 decembar 2018
		EUR	EUR
Prihodi			
Naknada taksi na teret penzijskih sredstava	12	8,235,843	7,660,347
Ostali prihodi	13	174,030	97,667
Ukupni prihodi		8,409,873	7,758,014
Rashodi			
<i>Troškovi investicija</i>			
Neto naknade otvorenih instrumenata	14	(4,558,953)	(5,704,406)
Naknada CBK-a za transfere i održavanje		(91,952)	(30,550)
Posredništvo, starateljstvo i troškovi zaloga		(51,652)	(8,916)
		(4,702,557)	(5,743,872)
<i>Administrativni troškovi</i>			
Troškovi osoblja	15	(584,453)	(574,375)
Troškovi Upravnog odbora	16	(193,275)	(207,862)
Stanja Računa i korespondencija		(138,368)	(107,951)
Održavanje softvera		(87,368)	(38,289)
Obezvređenje i amortizacija	7-9	(92,696)	(53,584)
Troškovi kancelarijskog poslovanja		(22,595)	(82,801)
Naknade nadzora CBK-a		(19,413)	(18,188)
Obuke, putovanja i ostalog troškovi oosoblja		(16,057)	(10,050)
Stručne službe / ugovoraci / konsultanti	17	(11,259)	(10,380)
Troškovi kamate iznajmljivanja	8	(10,540)	-
Eksterna revizija		(9,050)	(9,050)
Komunikacije		(7,263)	(8,298)
Saniranje posledica nepogoda – kirija i ostali povezani troškovi		(6,600)	(6,600)
Bankovne naknade za izvršene usluge		(1,744)	(2,300)
Edukacija javnosti i oglasi		(1,060)	(15,136)
Ostali troškovi		(4,187)	(13,881)
		(1,205,928)	(1,158,745)
Ukupni rashodi		(5,908,485)	(6,902,617)
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto (povećanje)/ smanjenje	5	(333)	252
Neto višak za godinu		2,501,055	855,649

Prateće napomene od 1 do 18 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Višak	Rezerve	Ukupno
		EUR	EUR	EUR
Na dan 1 januar 2018		461,343	5,000,000	5,461,343
Neto višak za godinu		855,649	-	855,649
Refundacija viška u KPŠF-PS	11	(700,000)	-	(700,000)
Na dan 31 decembar 2018		616,992	5,000,000	5,616,992
Promene u početnoj primeni MSFI 16	2.3	[5,647]	-	(5,647)
Korigovano na dan 1 januar 2019		611,345	5,000,000	5,611,345
Neto višak za godinu		2,501,055	-	2,501,055
Refundacija viška u KPŠF-PS	11	(2,300,000)	-	(2,300,000)
Na dan 31 decembar 2019		812,400	5,000,000	5,812,400

Prateće napomene od 1 do 18 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2019	Za godinu završenu 31 decembar 2018
		EUR	EUR
Tok gotovog novca od operacija			
Neto višak za godinu		2,501,055	855,649
Prilagodavanja za:			
Obezvredenje i amortizacija	7-9	92,696	53,584
Kamatni prihodi	13	(121,765)	(82,072)
Neto kretanje provizija za očekivane kreditne gubitke	5	333	(252)
		2,472,319	826,909
Uplaćene kamate		115,867	86,253
		2,588,186	913,162
Promene na poslovnim sredstvima i obavezama			
(Smanjenje) u obaveze iznajmljivanja		[43,460]	-
Povećanje / (Smanjenje) u plativim računima / akrualima		116,379	(189,457)
Smanjenje / (Povećanje) u dospelim računima / preplatama <i>(isključujući dospelu kamatu iz tekućeg računa)</i>	6	(140,544)	21,520
Neto tok gotovog novca od operacija		2,520,561	745,225
Novčani tok iz investicionih aktivnosti			
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	7	(94,480)	(606,986)
Nabavke softvera i licenca	9	(11,370)	(38,978)
(Povećanje) depozita		(5,259,500)	(4,600,000)
Smanjenje depozita		4,600,000	5,100,000
Neto tok novca (korišten u) investicionih aktivnosti		(765,350)	(145,964)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti			
Refundacija viška u KPŠF-PS		(2,300,000)	(700,000)
Neto tok novca (korišten u) finansijske aktivnosti		(2,300,000)	(700,000)
(Smanjenje) gotovine i njenih ekvivalenta		(544,789)	(100,739)
Gotovina i njeni ekvivalenti početkom godine		688,467	789,206
Gotovina i njeni ekvivalenti na kraju godine	4	143,678	688,467

Prateće napomene od 1 do 18 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

1 UVOD

Kosovski Penzijski Štedni Fond (u daljem tekstu: "KPŠF") registrovan u adresi: Ul. Agim Ramadani br. 182-184, 10000 Priština, Republika Kosovo, brojom registracije 90000225; osnovan je Uredbom UNMIK-a br. 2001/35 od 22. decembra 2001. godine, koja je kasnije izmenjena i dopunjena Uredbom br. 2005/20, a zatim ponovo izmenjena Zakonom br. 03/L-084 Republike Kosova, i dalje dopunjen zakonima br. 04/L-101 i br. 05/L-116 Republike Kosovo, a zadnja dopunjena sa dodacima i promenama Zakonom Br. 04/L-168 i Br.05/L-116; kao ne-za-profit finansijska institucija, čija je jedina i isključiva svrha upravljanje individualnim računima za penzionu štednju kroz obezbeđivanje smotrenih investicija i staranje o penzionoj aktivi i uplaćivanje prinosa na pojedinačne račune radi plaćanja anuiteta za penzionu štednju, kao poverenik koji postupa u ime učesnika i korisnika.

Zakon br. 04/L-101 obezbeđuje program penzione štednje koji se finansira iz uplaćenih doprinosa zaposlenih i njihovih poslodavaca, a kojim upravlja i investira KPŠF. U okviru ovako definisanog sistema doprinosa, svi zaposleni stalni stanovnici Kosova i njihovi poslodavci su obavezni da uplaćuju penzijske doprinose. KPŠF vodi individualne račune za svakog učesnika na koje se uplaćuju doprinosi i povratak od investicija.

KPŠF nadgleda Upravni Odbor koji se sastoji od eksperata za investicije i penzije kao i predstavnika zaposlenih i poslodavaca Kosova. Prema Zakonu Br. 04/L-101, jedan član bez prava glasa zastupa interes Vlade. Tokom 2019. i 2018. godine, Upravni odbor je funkcionisao bez tog člana koji nema parvo glasa.

Ovi finansijski izvještaji su za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Operacije (ili "KPŠF-O"), entiteta za upravljanje i vođenje penzijske štednje doprinosilaca (penzionih sredstava). Finansijski izveštaji za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Penzijska Sredstva (ili "KPŠF-PS") se pripremaju odvojeno od finansijskih izveštaja entiteta.

Direktor i 28. stalno zaposlenih radnika upravljali su svakodnevnim operacijama KPŠF-a tokom 2019. godine (2018: Direktor i 26. stalno zaposlenih).

2 OSNOVA ZA PRIPREMU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1 Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji KPŠF-O su pripremljene u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

2.2 Osnova za pripremu

KPŠF-O vodi knjigovodstvenu dokumentaciju i priprema finansijske izveštaje prema pravilima istorijskog troška prilagođenih za revalorizaciju finansijskih sredstava i obaveza. Aktualni i uporedni podaci objavljeni u ovim finansijskim izveštajima su prikazani u evrima koja je valuta i funkcionalna i prezentirana KPŠF-O. Gde je bilo neophodno, uporedni podaci su reklasifikovani u cilju usaglašavanja sa prezentacijom tekuće godine.

2.3 Promene računovodstvenih politika i objavljivanja

i) Početno usvajanje novog standarda i revidiranja postojećih standarda na snazi u tekućem period

Sledeći novi standard i revidiranja postojećih standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su na snazi u tekućem periodu:

- **MSFI 16 "Najmovi"** (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- **Izmene i dopune različitih standarda:** Posledice poreza na prihode za isplate od instrumenata klasifikovanih kao kapital (Izmene i dopune MRS 12); Izmene i dopuna plana, smanjenje ili namirenje (Izmene i dopune MRS 19); Troškovi zajma prihvativi za kapitalizaciju (dopune MRS 23); Dugoročni interesi u pridruženim kompanijama i zajedničkim ulaganjima (amandmani na MRS 28); Prethodno održani udjeli u zajedničke operacije (izmjene MSFI 3 i MSFI 11); Značajke pretplata s negativnom nadoknadom (Izmjene i dopune MSFI 9) - sve na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019.;
- **IFRIC 23 " Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na prihod "** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019.).

Usvajanje ovog novog standarda i ovih revidiranja postojećih standarda nije dovelo do materijalnih promena računovodstvenih politika KPŠF-O, s izuzetkom od MSFI 16 detali čega su prikazani dolje.

Primena MSFI 16 "Najmovi"

Usvajanjem ovog novog standarda rezultiralo je da KPŠF-O prizna imovinu s pravom korišćenja i srodnu obavezu iznajmljivanja u vezi sa svim bivšim operativnim najmovima, osim onih koji su identifikovani kao niska vrednost ili koji imaju preostali rok zakupa manji od 12 meseci od datuma inicijalne prijave.

Novi standard primenjen je primjenjenim modifikovanim retrospektivnim pristupom, pri čemu se kumulativni efekat usvajanja MSFI 16 prepoznaže u izveštaju o promenama imovine KPŠF-O kao prilagodavanje početnog stanja viška za tekući period. Prethodni periodi nisu prilagođeni.

KPŠF-O je izabrao da ne uključi početne direktnе troškove u merenje imovine s pravom korišćenja za operativna iznajmljivanja koja postoje na dan početne primene MSFI 16, a to je 1. januara 2019. Na ovaj datum, KPŠF-O je takođe izabralo da meri imovinu s pravom korišćenja u iznosu jednakom obaveze iznajmljivanja prilagođenom za bilo koje pretplate ili obračunata plaćanja zakupa koja su postojala na dan tranzicije.

Prilikom tranzicije, za iznajmljivanja koja su prethodno bili tretirani kao operativna iznajmljivanja sa preostalom rokom kraćim od 12 meseci i za iznajmljivanja male vrednosti, KPŠF-O je primenio neobavezna izuzeća da ne prizna imovinu prava korišćenja, već da evidentira trošak zakupa po linearnoj osnovi tokom preostalog roka zakupa.

Po prelasku na MSFI 16, postepena stopa pozajmljivanja primenjena za obaveze iznajmljivanja priznate u MSFI 16 iznosila je 6,49%.

KPŠF-O je imao koristi od korišćenja zaostajanja za utvrđivanje roka zakupa prilikom razmatranja opcija za produženje i raskid iznajmljivanja.

2 OSNOVA ZA PRIPREMU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (NASTAVAK)

2.3 Promene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

Sledi uskladivanje uticaja na višak u izveštaju o promenama neto imovine KPŠF-O pod uticajem primene MSFI 16 od 1. januara 2019. godine

	Na dan 1 januar 2019
	EUR
Početna primena imovine s pravom korišćenja (Početna primena) obaveza iznajmljivanja	185,834 (191,481)
Promene u početnoj primeni MSFI 16	(5,647)

ii) Objavljeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, donjenavedeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda su objavljeni od strane MSFI a još nisu na snazi:

- **MSFI 17 "Ugovori osiguranja"** (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.);
- **Revidiranje MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izvještaji" i MRS 28 "Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja"** - Prodaja ili prilog imovine između investitora i njegovih saradnik ili Joint Venture i dalje izmene (datum stupanja na snagu je na neodređeno vreme na odloženo do istraživačkog projekta metoda kapitala je zaključen);
- **Definicija preduzeća (Izmene i dopune MSFI 3)** - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.;
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih (Izmene i dopune MRS 1)** - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2022. godine.

KPŠF-O je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i revidiranja i tumačenja postojećih standarda pre njihovih stupanja na snagu. KPŠF-O predviđa da usvajanje ovih standarda i revidiranja i tumačenja postojećih standarda neće imati materijalan utecaj na finansijske izvještaje KPŠF-O u periodu prve primene.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze koje se vode u izveštaj finansijskog stanja uključuju investicije, gotovinu, ekvivalente novca, dospele račune i obaveze. Računovodstvene politike za priznavanje i merenje ovih stavki su objavljene u odgovarajućim računovodstvenim politikama uključenih u ovoj napomeni. Finansijski instrumenti su klasifikovani kao sredstva ili obaveze u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamata, dobit ili gubici koji se odnose na finansijske instrumente klasifikovane kao sredstva ili obaveze iskazuju se kao prihod ili trošak. Finansijski instrumenti su prebijani kada KPŠF-O ima punovažno pravo da vrši prebijanje i namerava da izvrši poravnanje bilo uzimajući kao osnov neto iznos ili da istovremeno realizuje aktivu i izvrši poravnanje duga.

3.2 Finansijska sredstva i obaveze

Metode merenja

Fer vrednosti

Fer vrednost predstavlja cenu koja bi bila primljena za prodaju aktive ili plaćena za prenos obaveze u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja.

Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska aktiva ili pasiva meri prilikom početnog priznavanja, minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća, a za finansijsku aktivu, prilagođeno za bilo koji gubitak.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće tokove gotovine kroz očekivani životni vek finansijske aktive ili pasive na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive (amortizovani trošak pre umanjenja vrednosti) ili amortizovani trošak finansijske pasive. Izračun ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke i uključuje transakcijske troškove, premije ili popuste i naknade i bodove plaćene ili primljene koji su sastavni deo efektivne kamatne stope, kao što su naknade za izdavanje.

Kada KPŠF-O revidira procenjene buduće tokove gotovine, knjigovodstveni iznos finansijske aktive ili pasive se prilagodava kako bi se odrazila nova procena diskontovana koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu. Svaka promena se evidentira u dobiti ili gubitku.

Prihod od kamata

Prihodi od kamata se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive, osim:

- Kupljene ili stvorene finansijske aktive umanjene za kreditne gubitke (POCI);
- Finansijska aktiva koja nije bila POCI, ali je kasnije postala umanjena za kreditne gubitke („Faza 3“), za koju se prihod od kamata obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu cenu (tj. neto od rezervi za očekivane kreditne gubitke [ECL]).

Početno prepoznavanje i merenje

Finansijska aktiva i pasiva se priznaju kada KPŠF-O postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne kupovine i prodaje finansijske aktive se priznaju na datum trgovanja, datum kada se KPŠF-O obaveže da će kupiti ili prodati aktivu.

Na početno priznavanje, KPŠF-O meri finansijsku aktiju ili pasivu po njenoj fer vrednosti plus ili minus, u slučaju finansijske aktive, ili pasive po ne-fer vrednosti kroz bilans uspeha, transakcione troškove koji su inkrementalni i direktno pripisani sticanju ili izdavanju finansijske aktive ili pasive, kao što su naknade i provizije.

Transakcioni troškovi finansijske aktive i pasive iskazani po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u računu dobiti i gubitka. Odmah nakon početnog priznavanja, priznaje se očekivani gubitak po kreditnom gubitku (ECL) za finansijsku aktiju merenu po amortizovanoj vrednosti i investicijama u dužničke instrumente merene na nivou FVOCI-a, što rezultira priznavanjem računovodstvenog gubitka u računu dobiti i gubitka u slučaju novonastale aktive.

Kada se fer vrednost finansijske aktive i pasive razlikuje od cene transakcije po početnom priznavanju, KPŠF-O priznaje razlike na sledeći način:

- Kada je fer vrednost dokazana kotiranim cenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu (tj. input prvog nivoa) ili na osnovu tehnike procene koja koristi samo podatke sa vidljivih tržišta, razlika se priznaje kao dobit ili gubitak;
- U svim drugim slučajevima, razlika se odlaže, a vreme priznavanja dobiti ili gubitka na dan odlaganja određuje se pojedinačno. On se ili amortizuje tokom veka trajanja instrumenta, odlaže sve dok se fer vrednost instrumenta ne može utvrditi korišćenjem tržišnih inputa, ili realizovati putem poravnanja.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1. Financijska sredstva

i) Klasifikacija i naknadno merenje

KPŠF-O klasificuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije merenja:

- *Amortizovani trošak*: Aktiva koja se drži za naplatu ugovornih tokova gotovine gde ti tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), a koji nisu određeni u FVPL, mere se po amortizovanoj vrednosti. Knjigovodstvena vrednost ove aktive usklađuje se po svim priznatim i izmerenim očekivanim rezervama za kreditni gubitak. Prihodi od kamata od ove finansijske aktive su uključeni u „Prihod od kamata“ koristeći metod efektivne kamatne stope;
- *Fer vrednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit* (FVOCI): Finansijska aktiva koja se drži radi naplate ugovornih tokova gotovine i za prodaju aktive, gde tokovi gotovine aktive predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, a koji nisu određeni u FVPL, se mere po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kretanja knjigovodstvene vrednosti se uzimaju preko OGI, osim priznavanja dobitaka ili gubitaka od umanjenja vrednosti, prihoda od kamata i tečajnih dobitaka i gubitaka od amortizovanog troška instrumenta koji se priznaju u računu dobiti i gubitka. Kada se finansijska aktiva prestaje priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznat u OGI se reklassificuje iz kapitala u dobit ili gubitak i priznaje se u „Neto prihodu od investicija“. Prihodi od kamata od ove finansijske aktive su uključeni u „Prihod od kamata“ koristeći metod efektivne kamatne stope;
- *Fer vrednost kroz dobit ili gubitak* (FVPL): Aktiva koja ne ispunjava kriterijume za amortizaciju ili FVOCI se meri po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka. Dobitak ili gubitak po dužničkoj investiciji, koja se naknadno meri po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka i nije deo odnosa zaštite od rizika, priznaje se u računu dobiti i gubitka i iskazuje u računu dobiti i gubitku u okviru „Neto prihoda od trgovanja“ u periodu u kome nastaje, osim ako proizlazi iz dužničkih instrumenata koji su određeni po fer vrednosti ili koji se ne drže radi trgovanja, u kom slučaju su prikazani odvojeno u okviru „Neto prihodi od investicija“. Prihodi od kamata od ove finansijske aktive su uključeni u „Prihod od kamata“ koristeći metod efektivne kamatne stope.

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske pasive iz perspektive izdavaoca, kao što su zajmovi, državne i korporativne obveznice i potraživanja kupaca kupljena od klijenata u faktoring aranžmanima bez regresa.

Klasifikacija i naknadno merenje dužničkih instrumenata zavisi od:

- Poslovog modela KPŠF-O za upravljanje aktivom;
- Karakteristika tokova gotovine aktive.

Na osnovu ovih faktora, KPŠF-O klasificuje svoje dužničke instrumente u jednu od kategorija merenja: (a) Amortizovani trošak; (b) FVOCI; ili (c) FVPL. KPŠF-O je klasifikovao svoje dužničke instrumente koji se sastoje od investicija u oročene depozite položene kod komercijalnih banaka na Kosovu, mereno po amortizovanoj vrednosti. KPŠF-O nema dužničke instrumente klasifikovane kao FVOCI ili FVPL.

Poslovni model: poslovni model odražava kako KPŠF-O upravlja sredstvima kako bi generisao tokove gotovine, a instrumenti su klasifikovani u jednu od tri gore navedene kategorije merenja. Kao takve, investicije u oročene depozite klasifikuju se kao amortizovani trošak.

SPPI: kada poslovni model treba da drži aktivu za naplatu ugovornih tokova gotovine ili za naplatu ugovornih tokova gotovine i prodaje, KPŠF-O procenjuje da li tokovi gotovine finansijskog instrumenta predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate (SPPI test). Prilikom procene, KPŠF-O razmatra da li su ugovorni novčani tokovi u skladu sa osnovnim ugovorom o pozajmljivanju, tj. kamata uključuje samo naknadu za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, druge osnovne kreditne rizike i profitnu maržu koja je u skladu sa osnovnim aranžmanom kreditiranja. Kada ugovorni uslovi uvođe izloženost riziku ili volatilnosti koji nije u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, povezani finansijski instrument se klasificuje i meri po fer vrednosti kroz dobit ili gubitak.

KPŠF-O reklassificuje dužničke investicije kada i samo kada se promeni poslovni model upravljanja tim sredstvima. Reklassifikacija se vrši od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene. Očekuje se da će takve promene biti vrlo retke i nijedna se nije dogodila u datom periodu.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1. Finansijska sredstva (nastavak)

i) Klasifikacija i naknadno merenje (nastavak)

Instrumenti kapitala

Instrumenti kapitala su instrumenti koji zadovoljavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; to jest, instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja i koji dokazuju preostali ideo u neto aktivi izdavaoca. Primeri instrumenata kapitala uključuju redovne deonice koje KPŠF-O ne poseduje.

KPŠF-O naknadno meri sve takve investicije po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka, osim u slučajevima kada je rukovodstvo KPŠF-O, pri početnom priznavanju, neopozivo označilo investicije u instrument kapitala po fer vrednosti kroz drugi sveobuhvatni prihod kada se te investicije drže u druge svrhe osim za generisanje povraćaja investicija. U takvim slučajevima, kojih nije bilo u toku izveštajnog perioda, dobici ili gubici od fer vrednosti se priznaju u OGI i kasnije se ne reklasificuju u dobit ili gubitak, uključujući otuđenje. Gubici od umanjenja vrednosti, kao i ukidanje gubitaka od umanjenja vrednosti, ne iskazuju se odvojeno od ostalih promena fer vrednosti. Dividende, kada predstavljaju prinos na takve investicije i dalje bi se priznavale u dobitku ili gubitku kao i drugi prihodi kada se utvrdi pravo KPŠF-O na primanje plaćanja.

Dobici ili gubici po osnovu instrumenata kapitala mereni po FVPL-u se uključuju kao dobit ili gubitak u izveštaju o sveobuhvatnoj dobiti.

ii) Umanjenje

KPŠF-O procenjuje na osnovu budućih očekivanja očekivane kreditne gubitke (ECL) povezane sa aktivom dužničkih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti. KPŠF-O priznaje ispravku gubitka za takve gubitke na svaki datum izveštavanja. Merenje ECL reflektuje:

- Nepristrasan i ponderisani iznos na osnovu verovatnoće koji se odreduje procenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrednost novca; i
- Razumne i podržane informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prošlim dogadjajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

iii) Prestanak priznavanja osim putem modifikacije

Finansijska sredstva, ili njen deo, prestaju se priznavati kada su ugovorna prava na primanje tokova gotovine iz aktive istekla, ili kada su prenesena i (a) KPŠF-O prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, ili (b) KPŠF-O ne prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i KPŠF-O nije zadržao kontrolu. U izveštajnom periodu nije bilo takvih slučajeva.

3.2.2. Finansijske obaveze

i) Klasifikacija i naknadno merenje

I u tekućem i u prethodnom izveštajnom periodu, finansijska pasiva se klasificiše kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti.

ii) Prestanak priznavanja

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se gase (tj. kada je obaveza navedena u ugovoru isplaćena, otkazana ili istekla).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.3. Financijski instrumenti mereni po fer vrednosti

Financijska imovina merena po fer vrednosti u izveštaju finansijskog stanja iskazuje se u skladu s hijerarhijom fer vrednosti. Ova hijerarhija skuplja financijske imovine i obaveze u tri razine koje se temelje na značaju ulaznih podataka koji se koriste tekom merenja fer vrednosti financijske imovine:

- Razina 1: Navedene cene (ne prilagodene) na aktivnim tržištima za identične imovine ili obaveze;
- Razina 2: Drugi ulazni podaci, osim navedenih cena, uključeni u razinu 1, koji su dostupni za promatranje imovine ili obaveze direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izrađeni od cene); i
- Razina 3: Ulagani podaci o imovini ili obavezi koje se ne temelju na dostupnim podacima za promatranje tržišta.

Na izveštajnim datumima, KPŠF-O nije imao financijske instrumente procenjene po fer vrijednosti.

3.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovine i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje.

3.4 Nekretnina, postrojenja i opreme i najmovi

3.4.1 Nekretnina, postrojenja i opreme

Nekretnina, postrojenja i opreme operacija KPŠF-O se osnovi od: Kompjutera i prateće opreme; Nameštaja, uredaja i opreme; Ostalih kancelarijskih opreme; i Motornih vozila; koje su prenete kao cene smanjene za akumulirano obezvredenje i gubitke akumuliranih od umanjenja ako ih ima.

Nabavna vrednost uključuje otkupnu cenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem sredstva u operativno stanje za predviđeno korišćenje. Održavanje i popravke, zamene i poboljšanja od manjeg značaja oduzimaju se po nastanku. Značajna poboljšanja i zamena imovine kapitalizuju se.

Izgradnja u toku se izveštava o troškovima izgradnje uključujući troškove koje naplaćuju treće strane. Po završetku svih akumulirani troškovi sredstva prenose se u odgovarajuću kategoriju nekretnina, postrojenja i opreme, a zatim podležu važećim stopama obezvredenja.

Zemlja i izgradnja u toku se ne obezvreduju. Obezvredenje se računa linearno na procenjeni veka upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Kompjuteri i prateće opreme	33%
Nameštaji, uredaji i oprema	20%
Ostala kancelarijska oprema	20%
Motorna vozila	20%

Dobici i gubici na raspolađanju nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog prihoda u periodu u kojem su se dogodili.

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se pregleda i prilagođava najmanje godišnje, ako je potrebno.

3.4.2 Najmovi

Za sve nove ugovore zaključene 1. januara 2019. ili kasnije, KPŠF-O razmatra da li ugovor je, ili sadrži, najam. Najam se definiše kao „ugovor, ili deo ugovora, koji prenosi pravo na korišćenje sredstva (osnovno sredstvo) u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu“. Da bi primenio ovu definiciju, KPŠF-O procenjuje da li ugovor ispunjava tri ključne procene koje su:

- ugovor sadrži identifikovanu imovinu koja je ili izričito identifikovana u ugovoru ili je implicitno određena identifikovanjem u trenutku kada je sredstvo stavljeno na raspolađanje KPŠF-O
- KPŠF-O ima pravo da dobije pretežno sve ekonomski koristi od korišćenja identifikovane imovine tokom perioda upotrebe, uzimajući u obzir svoja prava u okviru definisanog obima ugovora
- KPŠF-O ima pravo da usmerava upotrebu identifikovanog sredstva tokom čitavog perioda korišćenja.

KPŠF-O procenjuje da li ima pravo da usmerava „kako i u koje svrhe“ sredstvo da se koristi tokom čitavog perioda korišćenja.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Nekretnina, postrojenja i opreme i najmovi (nastavak)

Merenje i priznavanje zakupa

Na dan početka najma, KPŠF-O priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu iznajmljivanja u bilansu stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja meri se po trošku koji se sastoji od početnog merenja obaveze iznajmljivanja, svih početnih direktnih troškova nastalih od strane KPŠF-O, procene troškova rasklapanja i uklanjanja sredstva na kraju najma i svih plaćanja zakupa izvršenih pre datuma početka najma (bez primljenih podsticaja).

KPŠF-O amortizira imovinu s pravom korišćenja pravocrtno od datuma početka najma do ranijeg kraja korisnog veka imovine s pravom korišćenja ili kraja roka najma. KPŠF-O takođe procenjuje imovinu s pravom korišćenja za umanjenje vrednosti kada postoje takvi pokazatelji.

Na dan početka, KPŠF-O meri obavezu iznajmljivanja po sadašnjoj vrednosti neplaćenih zakupa na taj datum, diskontira se korišćenjem kamatne stope koja je implicitna u najmu ako je ta stopa lako dostupna ili KPŠF-O-ova dodatna stopa pozajmljivanja. Plaćanja zakupa uključena u mjerenoj obavezi iznajmljivanja sastoje se od fiksnih plaćanja (uključujući u fiksnom sadržaju), varijabilnih plaćanja na osnovu indeksa ili stope, iznosa za koje se očekuje da će se plaćati na osnovu garancije preostale vrijednosti i plaćanja koja proizlaze iz opcija koje su razumno sigurne u se vežba.

Posle početnog merenja, obaveza će se umanjiti za izvršena plaćanja i povećati za kamate. Preispituje se tako da odražava bilo kakvo preispitivanje ili izmene ili ako postoje promene u osnovnim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza iznajmljivanja ponovo odmerava, odgovarajuća korekcija se odražava na imovinu s pravom korišćenja ili dobitak i gubitak ako se imovina s pravom korišćenja već smanji na nulu.

KPŠF-O je izabrao da obračunava kratkoročna iznajmljivanja i iznajmljivanja male vrednosti korišćenjem praktičnih sredstava. Umesto da se priznaju kao imovina s pravom korišćenja i obaveza iznajmljivanja, plaćanja u vezi s njima priznaju se kao rashod u dobiti ili gubitku, pravocrtno, tokom trajanja najma. Imovina s pravom korišćenja i obaveze iznajmljivanja prikazani su kao zasebni saldi u izveštaju o finansijskom stanju.

3.5 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva sastoje se od licenciranih kompjuterskih softvera. U početku su predstavljene prema trošku, dok kasnije prema ceni koštanja umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke usled umanjivanja vrednosti, ako ih je bilo. Amortizacija se knjiži ako su sredstva raspoloživa za korišćenje primenom linearne metode, gde se trošak nematerijalnih sredstava otpisuje tokom procenjenog veka upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Sofveri - 20%

Licence se amortizuju za tok trajanja licence do najduže 5 godina.

3.6 Umanjenje ne-finansijskih sredstava

Prenošena vrednost ne-finansijskih sredstava je razmatrana za umanjivanje kada ima promene u slučajevima ili kada promene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrednost se ne može ostvariti. Ako bilo kakva indikacija postoji i kada je knjigovodstvena vrednost veća od procenjenog iznosa koji može da se nadoknadi za nju, vrednost aktive se smanjuje na vrednost koja se za nju može nadoknaditi. Iznos koji se može nadoknaditi za ta sredstva je veća do neto prodajne cene ili upotrebljive vrednosti.

Pri proceni upotrebljive vrednosti, predviđeni budući tokovi novca smanjuju se na sadašnju vrednost primenom preporezne stope smanjenja koja odražava vremensku vrednost novca i rizika specifičnih za ta sredstva.

Gubici zbog umanjivanja vrednosti priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog dobitka.

3.7 Oporezivanje

KPŠF kao poverenički fond je izuzet od plaćanja poreza na dobit korporacija.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8 Penzioni troškovi

KPŠF-O ne drži provizije niti ima bilo kakvu obavezu u pogledu penzija zaposlenih koje su veće od doprinosa koji su uplaćeni u gopromenutu penzionu šemu.

3.9 Značajne procene i presude

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva procene i presude koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prezentirane vrednosti sredstava, obaveza, prihoda i rashoda. Faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena. Rukovodstvo isto treba presuditi i aplikaciju knjigovodstvenih politika KPŠF-O. Procene i presude se revidiraju na tekućoj osnovi.

Ova napomena daje pregled oblasti koje uključuju viši stepen prosudivanja i složenosti, kao i glavne izvore neizvesnosti procena koje imaju značajan rizik da dovedu do materijalnog prilagođavanja u narednoj finansijskoj godini. Detaljne informacije o svakoj od ovih procena i prognoza uključene su u odgovarajuće napomene zajedno sa informacijama o osnovama za obračun za svaku pogodenu stavku u finansijskim izveštajima.

Korisni vek trajanja obezvredljivih sredstava

Uprava je pregledala korisne živote obezvredljivih sredstava na dan 31 decembra 2019. Rukovodstvo procenjuje određen korisni vek sredstava predstavlja očekivanu korist te imovine. Knjigovodstvene vrednosti tih sredstava su analizirani u Napomenama 7 i 8. Međutim, faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena zbog tehnološke zastarelosti.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka

Merenje očekivanog ispravka vrednosti kreditnog gubitka za finansijsku aktivu merenu po amortizovanom trošku je područje koje zahteva korišćenje složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju (npr. verovatnoća neispunjavanja obaveza banaka po oročenim depozitima i rezultirajući gubici). Objasnjenje ovih ulaznih podataka, prepostavki i tehnika procene korišćenih u merenju ECL-a detaljnije je opisano u napomeni 3.11.3, koja takođe navodi ključne osetljivosti ECL-a na promene u ovim elementima.

Nekoliko značajnih procena takođe je potrebno za primenu računovodstvenih zahteva za merenje ECL-a, kao što su:

- Određivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i prepostavki za merenje ECL-a;
- Utvrđivanje broja relativnih pondera predviđenih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i pripadajući ECL; i
- Osnivanje grupe slične finansijske aktive u svrhu merenja ECL-a.

3.10 Rezerva

Operativna rezerva deo je neto sredstava koja pripadaju KPŠF-O i može dostići maksimalni iznos od 5.000.000 evra, i sredstva se mogu koristiti samo uz odluku Upravnog odbora u slučaju vanrednih događaja, nepredviđenih okolnosti, ili za potrebu za kupovinu nekretnina u svrhu operacija KPŠF (kao što su kancelarije). Rezerva se prvo bitno finansirala u 2013. godini od akumuliranog viška i mogu se dopuniti samo iz viška iz operativnih aktivnosti odlukom Upravnog odbora. U slučaju da se sredstva iz rezerve koriste za pokriće troškova izveštajnog perioda, oni će biti priznati u dobitak ili gubitak za period.

3.11 Upravljanje finansijskim rizikom

3.11.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će promena u tržišnim cenama, kao što su deviznih kurseva i kamatnih stopa, uticati na dobit KPŠF-O ili na vrednost njenih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povratka.

Devizni rizik

Sredstva i obaveze KPŠF-O nisu izložena deviznim kretnjama kursa pošto se sve transakcije i bilansi obavljaju u lokalnoj valuti.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa. Menadžment KPŠF-O-a je prvenstveno odgovoran za svakodnevno praćenje neto kamatne stope rizika pozicije i postavlja granice da se smanji potencijal nesklada kamatnih stopa.

Na dan finansijskog stanja KPŠF-O sva kamatonosna sredstava KPŠF-O-a (oročeni depoziti) su sa fiksnim kamatama.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.11.2 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine, raspoloživost sredstava putem adekvatnih kreditnih linija i sposobnost prikupljanja na vreme, u utvrđenom roku, potraživanja od trećih lica.

Sledeća tabela prikazuje preostala ugovorna dospeća finansijskih sredstava i obaveza KPSF-O. Dospeća su pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova.

	Na dan 31 decembar 2019			Na dan 31 decembar 2018		
	1-3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca	1-3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Finansijska sredstva						
Gotovina u rukama i bankama	143,678	-	-	688,467	-	-
Depoziti	-	-	5,268,026	-	-	4,602,762
Dospeli računi	614,998	-	-	483,036	-	-
	758,676	-	5,268,026	1,171,503	-	4,602,762
Financijske obaveze						
Plativi računi	984,586	-	-	868,207	-	-
	984,586	-	-	868,207	-	-
Ročna neusklađenost	(225,910)	-	5,268,026	303,296	-	4,602,762

3.11.3 Finansijski instrumenti koji nisu predstavljeni po fer vrednosti

Sledeća tabela sumira knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti tih finansijskih sredstava i obaveza koje nisu prikazane u izveštaju o finansijskom stanju po fer vrednosti na dan 31 decembar 2019 i 2018.

	Na dan 31 decembar 2019		Na dan 31 decembar 2018	
	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost
	EUR	EUR	EUR	EUR
Finansijska sredstva				
Gotovina u rukama i bankama	143,678	143,678	688,467	688,467
Depoziti	5,268,026	5,270,661	4,602,762	4,605,065
Dospeli računi	614,998	614,998	483,036	483,036
	6,026,702	6,029,337	5,774,265	5,776,568
Financijske obaveze				
Plativi računi	984,586	984,586	868,207	868,207
	984,586	984,586	868,207	868,207

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.11.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka KPŠF-O ukoliko kupac ili ugovorna stranka finansijskog instrumenta ne ispunи svoje ugovorne obaveze, a nastaje uglavnom i direktno od depozita KPŠF-O u bankama i predstavlja najveći vrstu rizika za sredstva KPŠF-O.

Merenje kreditnog rizika

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva primenu modela, budući da izloženost varira sa promenama tržišnih uslova, osim novčanih tokova i proteka vremena. Procena kreditnog rizika podrazumeva dalju procenu verovatnoće nastanka kašnjenja,

KPŠF-O meri kreditni rizik koristeći verovatnoću neplaćanja (PD), izloženost po defaultu (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL) prema MSFI-u 9.

Kreditne izloženosti razvrstavaju se u jednu od tri faze, u zavisnosti od povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja relevantnih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti, i to: oročeni depoziti kod komercijalnih banaka.

Kada dolazi do značajnog povećanja kreditnog rizika, instrument je pomeren sa 12-mesečnog očekivanog gubitka na očekivani životni gubitak.

Prilikom procene, početni kreditni rizik finansijskog instrumenta meri se prema tekućem kreditnom riziku, uzimajući u obzir njegov preostali vek trajanja instrumenta.

U prvom i drugom koraku, prihod od kamata je efektivna kamata na bruto knjigovodstvenu vrednost; u trećoj fazi to je efektivna kamata na amortizovani trošak.

Kako bi se izračunali 12-mesečni i doživotni očekivani gubici, za relevantne instrumente primenjuje se model kreditnog rizika (PD, LGD), predviđanje bilansa (avansi, povlačenje sredstava) i kamatne stope (faktori popusta).

Na strani kreditnog rizika, PD i LGD modeli moraju zadovoljiti model rezervi za umanjenje vrednosti.

PD model procenjuje verovatnoću neplaćanja (PD) u skladu sa sledećim načelima:

- Sve relevantne informacije su razmotrene;
- Trenutne ekonomske okolnosti odražavaju se primenom najbolje, a ne konzervativne procene;
- Obezbeđuje verovatnoću da će doći do kašnjenja u narednih 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta;
- Uključuje ekonomske prognoze u budućnosti.

LGD model procenjuje procenat gubitka u skladu sa sledećim načelima:

- razmatra sve relevantne informacije i uključuje element orientisan na budućnost;
- odražava trenutne ekonomske okolnosti (tj. predstavlja najbolju procenu, a ne procenu ekonomske krize);
- razmatra samo troškove koji se mogu direktno pripisati naplati povraćaja.

Model umanjenja za oročene depozite

Model umanjenja za oročene depozite kod lokalnih banaka uzima u obzir istoriju neizvršenja obaveza od strane upotrebljenih banaka (kojih nije bilo), osnovne finansijske pokazatelje i metriku, kao i preostali vek trajanja instrumenta. Svakom scenariju se daje odgovarajuća verovatnoća koja se koristi za procenu očekivanih kreditnih gubitaka.

Da li je instrument premešten sa prve faze na fazu dva ili tri zavisi od objektivnih dokaza o umanjenju vrednosti ili osnovnih metrika kao što je:

- neispunjavanje obaveza ili kršenje odredbi u plaćanju kamata ili glavnice depozita; ili
- postaje verovatno da će banka ući u stečaj ili finansijsku reorganizaciju; ili
- Centralna banka Republike Kosovo nastavlja sa oduzimanjem dozvole za rad banci; ili
- tekući koeficijent opada ispod 0.9; ili
- koeficijent kredita i depozita prelazi 1.1 ili opada ispod 0.4; ili
- koeficijent adekvatnosti kapitala opada ispod 8.5%; ili
- procenat loših kredita prelazi 13%.

S obzirom na gore navedene inpute, svi oročeni depoziti su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2019. i 2018. Neto dodaci u rezervacije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosili su 333 EUR što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 2,636 EUR (2018: neto smanjanje od 252 EUR i krajnji bilans od 2,303 EUR).

4 GOTOVINA U RUKAMA I BANKAMA

	Na dan 31 decembar 2019	Na dan 31 decembar 2018
	EUR	EUR
ProCredit Bank - Tekući račun	115,813	58,733
Banka për Biznes – Tekući račun	19,047	544,426
Raiffeisen Bank Kosovo – Tekući račun	6,841	84,662
NLB Prishtina – Tekući račun	531	244
Banka Ekonomike – Tekući račun	386	92
ISh Bankasi – Tekući račun	324	44
TEB Bank – Tekući račun	300	-
Banka Kombëtare Tregtare - Dega Prishtinë – Tekući račun	272	187
Gotov novac u rukama	164	79
Ukupna gotovina u rukama i bankama	143,678	688,467

Tekući računi KPŠF-O ne nude interes, osim računa sa Banka për Biznes, koji od 1. avgusta 2018. godine obezbeđuje progresivnu kamatu na osnovu dnevnog stanja na računu. Kamata zaradena za godinu završenu 31. decembra 2019. na ovom računu iznosi je 6,357 EUR, od čega 228 EUR je bilo dospelo na datum izveštavanja (2018: kamata zaradena 2,022 EUR od čega 427 EUR je bilo dospelo).

5 DEPOZITI

	Na dan 31 decembar 2019	Na dan 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Depoziti pre provizija za očekivane kreditne gubitke	5,270,662	4,605,065
Provizije za očekivane kreditne gubitke	(2,636)	(2,303)
Depoziti posle provizija za očekivane kreditne gubitke	5,268,026	4,602,762

Rezerve za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente za godinu koja se završila 31 decembar 2019 godine izvedene su u skladu sa očekivanim modelom kreditnog gubitka kako je detaljno opisano u značajnim računovodstvenim politikama. Kretanje rezervi za očekivane kreditne gubitke su bili:

	2019	2018
	EUR	EUR
Na dan 1 januar	2,303	2,555
Dodatne provizije zbog novih plasmana	2,636	2,303
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(2,303)	(2,555)
Izdavanja iz provizije zbog promene kreditnog rizika	-	-
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	333	(252)
Na dan 31 decembar	2,636	2,303

5 DEPOZITI (NASTAVAK)

	2019	2018
	EUR	EUR
Na dan 1 januar	4,602,762	5,107,118
Novi plasmani	5,259,500	4,600,000
Zarađena kamata	115,408	80,050
Kamata – primljena	(109,311)	(84,658)
Glavnica – dospela	(4,600,000)	(5,100,000)
Neto kretanje provizije za očekivane kreditne gubitke	(333)	252
Na dan 31 decembar	5,268,026	4,602,762

Na dan 31 decembra 2019. godine, investicije KPŠF-O u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 5 depozita koji su imali originalne rokove dospeća od jedne godine, fiksne kamatne stope, prosečno trajanje (ponderisano) od 0.90 godina i prosečnu kamatnu stopu od 2.08%. Svi depoziti su položeni kod komercijalnih banaka koje imaju dozvolu i posluju u Republici Kosovo. Na dan 31 decembra 2018. godine investicije u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 3 depozita koji su imali originalno dospeće 1 godine, fiksnu kamatnu stopu, prosečno trajanje (ponderisano) 0.96 godina i prosečnu stopu/kupon od 2.38%.

6 DOSPELI RAČUNI

	Na dan 31 decembar 2019	Na dan 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Neto potraživanja od KPŠF-PS	553,143	410,601
Dospeli rabati iz otvorenih instrumenata	56,826	71,961
Ostali dospeli računi	5,029	474
Ukupno dospeli računi	614,998	483,036

Na dan 31 decembra 2019, bilans potraživanja od KPŠF-PS u iznosu od 553,143 EUR odnosi se na naknadu za upravljanje naplaćen na računima doprinosilaca u iznosu od 553,030 EUR, kao i pozitivnu razliku od refundacija pogrešnih doprinosa u iznosu od 113 EUR (2018: 415,160 EUR odnosno negativnu razliku od 4,559 EUR); koji su primljeni posle datuma izveštavanja.

7 NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME

	Komputeri i prateće opreme	Nameštaji uređaji i oprema	Ostala kancelarijska oprema	Motorna vozila	Placi izgradnja u toku	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Cene						
Na dan 1 januar 2018	319,948	22,414	58,950	53,365	-	454,677
Dodato u toku godine	14,344	1,489	-	-	591,153	606,986
Otpisano u toku godine	(16,820)	(403)	(6,304)	-	-	(23,527)
Na dan 31 decembar 2018	317,472	23,500	52,646	53,365	591,153	1,038,136
Dodato u toku godine	72,870	410	21,200	-	-	94,480
Otpisano u toku godine	(16,519)	(783)	(6,314)	-	-	(23,616)
Na dan 31 decembar 2019	373,823	23,127	67,532	53,365	591,153	1,109,000
Akumulirano obezvređenje						
Na dan 1 januar 2018	[276,817]	(20,301)	(45,794)	(53,365)	-	(396,277)
Teret u toku godine	(21,124)	(878)	(7,120)	-	-	(29,122)
Eliminisano iz otpisa	16,820	403	6,304	-	-	23,527
Na dan 31 decembar 2018	[281,121]	(20,776)	(46,610)	(53,365)	-	(401,872)
Teret u toku godine	(22,452)	(875)	(4,944)	-	-	(28,271)
Eliminisano iz otpisa	16,519	783	6,314	-	-	23,616
Na dan 31 decembar 2019	[287,054]	(20,868)	(45,240)	(53,365)	-	(406,527)
Neto knjigovodstvena vrednost						
Na dan 31 decembar 2019	86,769	2,259	22,292	-	591,153	702,473
Na dan 31 decembar 2018	36,351	2,724	6,036	-	591,153	636,264

Izgradnja u toku i avansi

Dana 23 novembra 2017 godine, Vlada Republike Kosovo je donela odluku br. 06/117 o eksproprijaciji u ime javnog interesa imovine društvenog preduzeća „P.SH. Udrženje SH.A.M. Vllaznim Union“, koja se nalazi na katastarskoj parceli, P-7207-0, u Lakërishtë, prištinska katastarska zona, opština Priština, za potrebe KPŠF-a.

Prema važećim zakonima o privatizaciji - imajući u vidu da je eksproprijacija izvršena u javnom interesu - KPŠF je morao da plati samo 20% od vrednosti imovine u iznosu od 249,012 EUR (procenjeno od strane nezavisnog ovlašćenog inspektora na 1,245,060 EUR), legitimnih potraživanja poverioca, o čijim potraživanjima je Organ za likvidaciju doneo odluku u iznosu od 340,142 EUR, dok su administrativne takse iznosile 2,000 EUR. Kao takav, u junu 2019 godine, KPŠF je platilo Kosovskoj agenciji za privatizaciju potreban iznos od 591,153 EUR.

Organ za likvidaciju je odbio potraživanja u iznosu od 133,618 EUR, a na njegove odluke može se uložiti žalba Posebnoj komori Vrhovnog suda Republike Kosovo. Prema sporazumu o eksproprijaciji, KPŠF je obećao i obavezan je da plati bilo koja i sva potraživanja koje je Posebna komora usvojila u korist žalioca, a takvi iznosi će povećati troškove za nabavku eksproprijsane parcele.

Vlasništvo nad imovinom je preneseno u katastarski registar na KPŠF tokom 2019. godine. Na datum izdavanja ovog izveštaja KPŠF je na fazi projektovanja izgradnje svojih kancelarija.

Tokom 2019. i 2018. godine, KPŠF je u potpunosti otpisao amortizovanu imovinu.

Na dan 31 decembra 2019 i 2018 ne postoji tereti nad sredstvima KPŠF-0.

8 IMOVINA S PRAVOM KORIŠĆENJA I OBAVEZE IZNAJMLJIVANJA

	Imovina s pravom korišćenja		Obaveze iznajmljivanja
	EUR		EUR
Na dan 1 januar 2018	-		
Dodato u toku godine	-		
Obezvredenje u toku godine	-		
Na dan 31 decembar 2018	-		
Promene u početnoj primeni MSFI 16	185,834		
Korigovano na dan 1 januar 2019	185,834		
Dodato u toku godine	-		
Obezvredenje u toku godine	(46,458)		
Na dan 31 decembar 2019	139,376		
Na dan 1 januar 2018	-		
Troškovi kamate iznajmljivanja	-		
Plaćanja tokom godine	-		
Na dan 31 decembar 2018	-		
Promene u početnoj primeni MSFI 16	191,481		
Korigovano na dan 1 januar 2019	191,481		
Troškovi kamate iznajmljivanja	10,540		
Plaćanja tokom godine	(54,000)		
Na dan 31 decembar 2019	148,021		

Tokom godine završenoj 31. decembru 2019, KPŠF-O ima samo jedan najam, za svoju kancelariju, koji je identifikovan kao imovina s pravom korišćenja i odražava se na izveštaju o finansijskom stanju. Obaveze iznajmljivanja povezane sa istim prikazuju se takođe u izveštaju o finansijskom stanju.

Iznajmljivanje traje od 1. januara 2018. do 31. decembra 2023. godine, dok obe strane imaju mogućnost da raskinu ugovor putem otkazivanja od 9 meseci. Postepena stopa zaduživanja koja se primenjuje za obaveze zakupa priznate pri početnoj primeni 1. januara 2019. godine iznosila je 6,49%, dok se amortizacija imovine s pravom korišćenja vrši linearно, tokom celog trajanja najma.

S obzirom da se iznajmljivanje plaća unaprijed, početna uplata nije uključena u obaveze iznajmljivanja. Na dan 31. decembra 2019. diskontirane obaveze iznajmljivanja u iznosu od 148.021 EUR sastoje se od 46,256 EUR kratkoročnih i 101,765 EUR dugoročnih iznajmljivanja. Nediskontirane obaveze iznajmljivanja iznose 162.000 EUR, od čega su 54.000 EUR kratkoročne, a 108.000 EUR dugoročne.

9 NEMATERIJALNA SREDSTVA

	Softver i Licence	
		EUR
Cene		
Na dan 1 januar 2018	412,888	
Dodato u toku godine	38,978	
Otpisano u toku godine	-	
Na dan 31 decembar 2018	451,866	
Dodato u toku godine	11,370	
Otpisano u toku godine	(7,520)	
Na dan 31 decembar 2019	455,716	
Akumulirana amortizacija		
Na dan 1 januar 2018	(365,907)	
Teret u toku godine	(24,462)	
Eliminisano iz otpisa	-	
Na dan 31 decembar 2018	(390,369)	
Teret u toku godine	(17,967)	
Eliminisano iz otpisa	7,520	
Na dan 31 decembar 2019	(400,816)	
Neto knjigovodstvena vrednost		
Na dan 31 decembar 2019	54,900	
Na dan 31 decembar 2018	61,497	

10 PLATIVI RAČUNI I AKRUALI

	Na dan 31 decembar 2019	Na dan 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Plativi računi za investicione aktivnosti	824,824	711,780
Akruali za štampanje i slanje stanja računa doprinosilaca	115,409	93,301
Ostali plativi računi i akruali	44,353	63,126
Ukupni plativi računi	984,586	868,207

Na dan 31 decembra 2019 u bilans plativih računa za investicione aktivnosti su uključeni naknade upravljanja od strane menadžera otvorenih fondova koji fakturisaju u vrednosti od 824,081 EUR i naknade za posredništvo u vrednosti od 743 EUR (2018: 711,037 EUR odnosno 743 EUR).

11 VIŠAK

	2019			2018		
	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Prihodi za godinu						
Prihodi od naplaćenih taksi	1,294,186	6,941,657	8,235,843	1,212,535	6,447,812	7,660,347
Ostali prihodi	132,822	41,208	174,030	82,072	15,595	97,667
	1,427,008	6,982,865	8,409,873	1,294,607	6,463,407	7,758,014
Troškovi za godinu	(1,205,928)	(4,702,557)	(5,908,485)	(1,158,745)	(5,743,872)	(6,902,617)
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto (povećanje)/ smanjenje	(333)	-	(333)	252	-	252
Višak za godinu	220,747	2,280,308	2,501,055	136,114	719,535	855,649
Višak u početku godine - korigovan	509,983	101,362	611,345	379,516	81,827	461,343
Refundacija viška u KPŠF-PS	-	(2,300,000)	(2,300,000)	-	(700,000)	(700,000)
Višak u kraju godine	730,730	81,670	812,400	515,630	101,362	616,992

Tokom 2019. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 2,300,000 EUR iz viška investicionih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 812,400 EUR na dan 31 decembra 2019. Tokom 2018. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 700,000 EUR iz viška investicionih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 616,992 EUR na dan 31 decembra 2018.

12 NAKNADA TAKSI NA TERET PENZIJSKIH SREDSTAVA

	Za godinu završenu 31 decembar 2019	Za godinu završenu 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Naplaćene takse za investicione aktivnosti	6,941,657	6,447,812
Naplaćene takse za operativne aktivnosti	1,294,186	1,212,535
Total naknada taksi na teret penzijskih sredstava	8,235,843	7,660,347

Naknade su obračunate dnevno prema formuli:

$$\text{Naknada} = [\text{Bruto sredstva učesnika}] * [\text{Stopa}] / [\text{Broj dana u godini}] .$$

Ukupne naknade naplaćene nad bruto sredstvima učesnika u cilju finansiranja aktivnosti KPŠF-a za godinu koja se završava 31 decembra 2019 iznosi 8,235,843 EUR (2018: 7,660,347 EUR).

Naplaćene tarife za period raportisanja, usvajane od strane Skupštine Republike Kosovo u skladu sa Zakonom br. 04/L-168, bile su kao sledeće:

Datum od	Datum do	Takse za investicione aktivnosti	Takse za operativne aktivnosti	Ukupne takse
1 januar 2018	31 januar 2018	0.393% g.	0.081% g.	0.474% g.
1 februar 2018	15 maj 2019	0.381% g.	0.071% g.	0.452% g.
16 maj 2019	31 decembar 2019	0.370% g.	0.069% g.	0.439% g.

13 OSTALI PRIHODI

	Za godinu završenu 31 decembar 2019	Za godinu završenu 31 decembar 2018
	EUR	EUR
<i>Operativne aktivnosti</i>		
Kamatni prihod od depozita i tekućeg računa	121,765	82,072
Neto prihodi od refundacije doprinosa	7,862	-
Ostali prihodi iz operativnih aktivnosti	3,195	-
	132,822	82,072
<i>Investicione aktivnosti</i>		
Rabat od AXA-WFOI	39,100	15,595
Ostali prihodi iz investicionih aktivnosti	2,108	-
	41,208	15,595
Ukupni ostali prihodi	174,030	97,667

Penzijski doprinosi koji dolaze na računu za naplatu (CBK račun za KPŠF-PS) pretvaraju se u jedinice na dan doprinosa. Povremeno se uplata izvrši greškom (delimično ili u celosti), a kada se to razume, KPŠF, u skladu sa Zakonom br. 04/L-101, vraća nominalni iznos pogrešnog doprinosa. Prema policama KPŠF-a, neto razlike između (i) vraćenog nominalnog iznosa i (ii) vrednosti odgovarajućih jedinica na dan povrata novca; tretiraju se za KPŠF-O kao ostali prihod kada je pozitivan i kao ostali rashodi kada su negativni. Za godinu završenu 31. decembra 2019. neto prihod od povrata doprinosa iznosi je 7,862 EUR (2018: neto rashod u iznosu od 4,559 EUR).

14 NETO NAKNADE OTVORENIH INSTRUMENATA

	Za godinu završenu 31 decembar 2019			Za godinu završenu 31 decembar 2018		
	Bruto	Rabati	Neto	Bruto	Rabati	Neto
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	365,610	(167,640)	197,970	986,158	(510,133)	476,025
BNY Mellon – RRF	1,246,615	-	1,246,615	488,895	-	488,895
AXA – GILB	153,678	(9,194)	144,484	394,407	(49,301)	345,106
Schroders – SISF	100,784	-	100,784	50,969	-	50,969
Schroders – GDG	293,788	-	293,788	813,018	-	813,018
Nordea 1 – GSEF	414,968	-	414,968	689,736	-	689,736
Nordea 1 – SRF	1,129,320	-	1,129,320	942,218	-	942,218
Amundi – 3M I	221,064	(84,790)	136,274	16,719	-	16,719
AXA – WFOI	238,363	-	238,363	716,717	-	716,717
BNP Paribas – PDP	450,555	(106,478)	344,077	1,014,653	(147,058)	867,595
Amundi - RPI2	161,370	-	161,370	253,115	-	253,115
Corp Bond Eur ETF	46,473	-	46,473	-	-	-
S&P500 Minvol ETF	64,637	-	64,637	-	-	-
Amun. EurCorp ETF	37,062	-	37,062	-	-	-
MSCI USA Qual ETF	2,768	-	2,768	-	-	-
Pictet – HDS	-	-	-	44,293	-	44,293
Ukupne neto naknade otvorenih instrumenata	4,927,055	(368,102)	4,558,953	6,410,898	(706,492)	5,704,406

15 TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu 31 decembar 2019	Za godinu 31 decembar 2018		
			EUR	EUR
Plate osoblja	456,201	462,045		
Penzioni doprinosi poslodavca	59,874	63,749		
Troškovi Kolektivnog Ugovora	42,176	39,029		
Zdravstveno osiguranje	4,702	5,879		
Prekovremeni rad, bonusi i ostali troškovi osoblja	21,500	3,673		
Ukupno troškovi osoblja	584,453	574,375		

16 TROŠKOVI UPRAVNOG ODBORA

	Za godinu 31 decembar 2019	Za godinu 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Honorari članova Odbora	124,600	123,850
Putovanja/Hotel/Drugi/troškovi	34,505	48,708
Fiducijarno osiguranje Sastanci	22,709	22,663
Penzioni doprinosi poslodavca	11,461	12,641
Ukupno troškovi Upravnog odbora	193,275	207,862

17 STRUČNE SLUŽBE / UGOVORAČI / KONSULTANTI

	Za godinu završenu 31 decembar 2019	Za godinu završenu 31 decembar 2018
	EUR	EUR
Usluge dizajna i odnosa sa javnošću	4,815	4,977
Usluge interne revizije	2,940	2,678
Arhitektonске usluge	2,007	1,801
Prevodilačke i lektorske usluge	818	640
Notarske / pravne i ostale službe	679	284
Ukupni troškovi za stručne usluge, ugovorače i konsultante	11,259	10,380

18 DEŠAVANJA POSLE DATUMA FINANSIJSKOG STANJA

Od 31. decembra 2019. godine, širenje COVID-19 je ozbiljno uticalo na mnoge lokalne ekonomije širom sveta. U mnogim zemljama, preduzeća su prinudena da zatvore ili ograniče svoja poslovanja za duži ili neodređeni period vremena. Mere preduzeća za zaustavljanje virusa, uključujući zabranu putovanja, karantine, socijalnu udaljenost i zatvaranje usluga koje nisu od suštinskog značaja uzrokovale su ometanja u poslovanju širom sveta, što je rezultiralo u ekonomskom usporavanju. Globalna tržišta akcija su takođe iskusila veliku volatilnost i značajno oslabljenje. Dok su vlade i centralne banke odgovorile monetarnim i fiskalnim intervencijama radi stabilizacije ekonomskih uslova, trajanje i uticaj pandemije COVID-19, kao i efikasnost reakcija vlade i centralnih banaka, za sada nisu jasni.

Sveukupni rizik za poslovanje

Ovi su događaji blago poremetili, ali nisu sprecili, normalno funkcionisanje KPŠF-a. Sve operacije se obavljaju, i usluge se pružaju, radom osnovnog osoblja u kancelariji i drugih koji rade kod kuće. S obzirom da KPŠF-O nije imao izloženost pogodenim finansijskim instrumentima, stoga nije bilo uticaja na finansijski položaj KPŠF-O, niti na njegove prihode, i oba ostaju vrlo stabilna.

KPŠF je odlučio da ovi događaji nisu naredni događaji za prilagođavanje. Prema tome, finansijsko stanje i rezultati poslovanja za godinu završenu 31. decembra 2019. nisu prilagođeni kako bi odražavali njihov uticaj.

Razumno je očekivati da bez obzira na trajanje i ozbiljnost ovih posledica, neće biti uticaja na finansijsko stanje i rezultate KPŠT-O za buduće periode.

Osim gore navedenih događaja, ne postoje ostali naredni događaji koji zahtevaju prilagođavanje ili dalje obelodanjivanje u finansijskim izveštajima za godinu koja se završava 31. decembra 2019.